

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Географічний факультет
Кафедра геодезії, картографії та землеустрою

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ПРАКТИКА
З ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ
ТА ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

G «Інженерія, виробництво та будівництво»
G18 «Геодезія та землеустрій»
магістр
«Землеустрій та кадастр»
обов'язкова (ОК 15)

Форма навчання
Навчальний рік
Семестр
Кількість кредитів ECTS
Мова викладання, навчання
та оцінювання
Форма заключного контролю

денна
2026/2027
4
12
українська
диф.залік

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробники:

Даценко Людмила Миколаївна, доктор географічних наук, професор,
завідувач кафедри геодезії, картографії та землеустрою,

Тітова Світлана Вікторівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри
геодезії, картографії та землеустрою.

ЗАТВЕРДЖЕНО

“25” серпня 2026 року

Завідувач кафедри

(підпис)

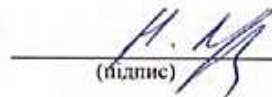
Людмила ДАЦЕНКО

Протокол № 1 від “25” серпня 2026 року

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол № 5 від “26” серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Наталія КОРОГОДА
(ім'я та прізвище)

“26” серпня 2026 року

ВСТУП

1. **Мета практики** – набуття студентами необхідних теоретичних знань та практичних навичок з організації використання землі, як просторового і територіального базису, природного ресурсу і основного засобу виробництва, з урахуванням системи планувальних обмежень, визначених містобудівною документацією на різних просторово-планувальних рівнях; пошуку оптимальної системи використання земель для цілей максимального наповнення бюджету місцевих територіальних громад та збереження соціально-екологічного балансу функціонування містобудівних систем. Студенти мають оволодіти навичками самостійної роботи з нормативно-правовими актами, земельно-правовою літературою. Студенти повинні вміти використовувати нормативно-правові та методичні матеріали оцінки земельних ресурсів, використовувати механізми взаємодії оцінки та інших складових земельного кадастру, застосовувати при оцінці землепорядку документацію, вміти аналізувати та застосовувати інформаційні джерела.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1) успішне опанування дисциплін: *Національна інфраструктура геопросторових даних, Моніторинг та охорона земель, Ринок земель та оцінка нерухомості, Управління проектами у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях, Нормативно-технічне забезпечення діяльності, Кадастрове адміністрування, Землепорядні вишукування та проекти, ГІС в кадастрових муніципальних системах, Просторове планування та організація розвитку території, Топографо-геодезичне і картографічне забезпечення землеустрою.*

2) знання теоретичних основ математики, статистики, теорії імовірності, інженерної графіки.

3) володіння навичками математичного моделювання, прогнозування; знаннями геоінформаційних систем.

3. Анотація навчальної дисципліни. Одним із факторів забезпечення конкурентоспроможності України і підвищення якості життя людей є раціональне управління земельними ресурсами, що пов'язане з реформуванням земельних відносин країни. В останні роки в Україні відбувається активне реформування земельних відносин, що супроводжується суттєвими змінами у формах власності на землю, активним збільшенням кількості земельних власників і, відповідно, учасників земельних відносин. Саме тому важливими є знання теоретичних і правових засад, що включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, зокрема, ринку землі в Україні; правових засад та напрямків охорони земельних ресурсів, основних положень землекористування в населених пунктах. Студенти мають знати можливості кадастрових систем та інфраструктуру геопросторових даних як складових інформаційного забезпечення просторового планування територій.

4. Завдання (навчальні цілі) практики полягають у формуванні у студентів комплексної та цілісної системи знань з оцінки земельних ресурсів та просторового планування, методики та організації просторового планування та організації розвитку територій в Україні.

Практика забезпечує набуття студентами таких компетентностей та відповідно програмних результатів:

Набуття інтегральної компетентності: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою або у процесі навчання.

Загальні компетентності:

- ЗК01.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК03.** Здатність розробляти проєкти та управляти ними.
- ЗК04.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК05.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК07.** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК08.** Здатність взаємодіяти з іншими людьми в конструктивному ключі, навіть при вирішенні складних питань.
- ЗК10.** Цінування та повага різноманітності та мультикультурності
- ЗК11.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
- ЗК12.** Здатність працювати в команді

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

- ФК 1.** Здатність планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження, створювати нові знання і технології у сфері геодезії та землеустрою
- ФК03.** Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою
- ФК07.** Здатність організовувати діяльність та ефективно керувати складними та непередбачуваними робочими процесами у сфері геодезії та землеустрою
- ФК09.** Здатність розробляти і застосовувати нові стратегічні підходи до вирішення проблем у сфері геодезії та землеустрою
- ФК012.** Здатність аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення;
- ФК 13.** Використання відповідної термінології та форм вираження у професійній діяльності.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати теоретичні і правові засади включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, зокрема ринку землі в Україні; правові засади та напрямки охорони земельних ресурсів, основні положення землекористування в населених пунктах	Проектні практичні роботи із залученням інформаційно-комунікаційних технологій	поточне усне опитування, самоконтроль	10%
1.2	Знати значення земельних ресурсів у житті людини та функціонуванні біосфери, категорії земельного фонду України за основним цільовим призначенням;	Проектні практичні роботи із залученням інформаційно-комунікаційних технологій	поточне усне опитування, самоконтроль	10%
1.3	Знати можливості кадастрових систем та інфраструктуру геопросторових даних як складових інформаційного забезпечення просторового планування територій. Метадані, базові та тематичні геопросторові дані.	Проектні практичні роботи із залученням інформаційно-комунікаційних технологій	поточне усне опитування, самоконтроль	10%
1.4	Знати геодезичне забезпечення в просторовому плануванні територій. Топографо-картографічну основу та вимоги до якості та точності. Роль дистанційного зондування землі в просторовому плануванні	Проектні практичні роботи із залученням інформаційно-комунікаційних технологій	поточне усне опитування, самоконтроль	10%
2.1	Вміти збирати інформацію в галузі землеустрою, систематизувати її та класифікації відповідно до поставленого проектного завдання	Проектні практичні роботи із залученням інформаційно-комунікаційних технологій	презентація проекту, поточне усне опитування, самоконтроль	20%
2.2	Вміти готувати проекти землеустрою, та документації з оцінки земель із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем	Проектні практичні роботи із залученням інформаційно-комунікаційних технологій	презентація проекту, поточне усне опитування, самоконтроль,	20%
2.3	Вміти застосовувати геоінформаційні системи для проектування використання та охорони земель. Поєднувати нормативно правові засади з просторового планування та землеустрою для забезпечення раціонального використання та	Проектні практичні роботи із залученням інформаційно-комунікаційних технологій	презентація проекту, поточне усне опитування, самоконтроль	10%

	охорони земель			
3.1	Комунікація: ефективне спілкування на професійному та соціальному рівнях	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>	<i>поточний контроль, самоконтроль</i>	до 5%
4.1	Автономія та відповідальність: приймати самостійні рішення під час роботи в конкретних умовах та нести за них відповідальність, працювати як індивідуально, так і в команді	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>	<i>поточний контроль, самоконтроль</i>	до 5%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	3.1	4.1
Програмні результати навчання									
ПРН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, достатні для проведення досліджень і здійснення інновацій.	+	+	+	+					
ПРН02. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності, досліджень та інновацій у сфері геодезії та землеустрою						+	+	+	+
ПРН03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.	+		+	+					
ПРН04. Будувати і досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі об'єктів і процесів, застосовувати їх для створення інновацій у сфері геодезії та землеустрою.					+	+	+		
ПРН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях.									
ПРН11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.	+				+	+	+		
ПРН14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.	+		+		+				
ПРН16. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері геодезії та землеустрою, обирати ефективні методи досліджень, аргументувати висновки, презентувати результати досліджень.				+	+	+	+	+	+
ПРН17. Поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності.	+						+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів Контроль знань передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної підготовки (20%) включає: презентацію (5%), глибинність методології у репрезентованому дослідженні (5%), здійсненість та узгодженість пропозицій (5%), ступінь оригінальності (5%) та оцінювання практичної підготовки (80%) включає: якісну цілісність спостереження (20%), здатність оцінити проблему (20%), ідентифікація шляхів та методологія вирішення проблеми, яка виникла чи може виникнути (20%), окреслення шляхів вирішення специфічних (неординарних) проблем (20%).

7.2. Форми оцінювання студентів:

Курс складається з одного змістовного модулю.

Обов'язковим для диф.залику є виконання науково-дослідницьких робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМІ	
	<i>Min. – 40 балів</i>	<i>Max. – 60 бали</i>
Виконання індивід./самост. (аналітичних) робіт	„5” x 1 = 5	„10” x 1 = 10
Бліц опитування (усна відповідь)	„5” x 1 = 5	„5” x 2 = 10
Науково-дослідницькі роботи	„25” x 1 = 25	„30” x 1 = 35
„3” – мінімальна/максимальна оцінка, яку може отримати студент. ¹ – мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань. 6* – додаткові бали		

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою. Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 40 балів* для одержання додаткових балів здають реферати, які оцінюються у 5 балів. Рекомендований мінімум для допуску до заліку – **60 балів**.

Загалом формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (друга редакція), що введено в дію наказом ректора № 170-32 від 11 квітня 2022 року.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль ¹	залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	40	20	60
Максимум	60	40	100

7.3. Шкала відповідності

За національною шкалою	За 100 – бальною шкалою
Відмінно / Excellent	90 – 100
Добре / Good	75– 89
Задовільно / Satisfactory	60 – 74
Незадовільно / Fail	1 – 59

7.4. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Виконання всіх навчальних і контрольних завдань здійснюється з дотриманням Хартії академічної доброчесності та чинних положень Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Під час реалізації освітнього компонента дотримуються принципи академічної доброчесності, зокрема принцип нетерпимості (нульової толерантності) до будь-яких проявів її порушення, відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» та внутрішніх актів Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Запозичення, використання даних, ідей, текстів, зображень, цифрових матеріалів та інших результатів мають бути належно атрибутовані. Порушення академічної доброчесності розглядаються відповідно до університетських процедур.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися лише у випадках і межах, визначених завданням та чинним Положенням про використання штучного інтелекту при реалізації освітніх програм у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Здобувач освіти несе відповідальність за достовірність, коректність, оригінальність і академічну доброчесність поданого результату та, якщо це передбачено завданням або політикою Університету, зазначає факт, інструмент і мету використання ШІ. Використання ШІ під час індивідуальних контрольних заходів дозволяється лише за прямим дозволом викладача. Використання генеративного штучного інтелекту не допускається під час контрольних заходів (проміжний та підсумковий контроль).

Визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти. Результати навчання, здобуті в неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути подані до визнання у встановленому Університетом порядку за умови їх відповідності результатам навчання цієї дисципліни та наявності підтвердних матеріалів.

Теми для наукових досліджень.

1. Оцінка збитків та деградації земельних ресурсів

- Методики оцінки збитків, завданих земельному фонду внаслідок збройної агресії (на прикладі конкретної територіальної громади).
- Економічна оцінка деградації ґрунтів через механічне пошкодження та хімічне забруднення продуктами вибухів.
- Дистанційне зондування землі (ДЗЗ) як інструмент виявлення полів уражених вибухами та пошкоджень меліоративних систем.
- Оцінка вартості рекультивації порушених земель: порівняльний аналіз вітчизняного та закордонного досвіду.

2. Просторове планування та стратегічне відновлення

- Трансформація схем планування територій областей з урахуванням чинника безпеки (будівництво укриттів, розосередження інфраструктури).
- Просторова організація територій територіальних громад, що зазнали значних руйнувань.
- Геоінформаційне моделювання розселення внутрішньо переміщених осіб (ВПО) для планування житлового фонду та соціальної мережі.
- Оптимізація використання земель при створенні індустриальних парків як центрів економічного зростання в післявоєнний період.

3. Земельний кадастр та правове регулювання

- Удосконалення державного земельного кадастру в частині обліку обмежень, пов'язаних із мінною небезпекою.
- Правові аспекти вилучення та викупу земель для суспільних потреб при відбудові стратегічних об'єктів інфраструктури.
- Особливості ведення документації із землеустрою в умовах воєнного стану: цифровізація та спрощення процедур.
- Ринок земель сільськогосподарського призначення під час війни: динаміка цін та зміна структури попиту.

4. Екологічна безпека та сталий розвиток

- Формування екологічної мережі на деокупованих територіях: баланс між відновленням природи та господарською діяльністю.
- Оцінка впливу на довкілля (ОВД) у проєктах комплексного відновлення населених пунктів.
- Використання ГІС-технологій для моніторингу стану природно-заповідного фонду, що перебуває в зоні бойових дій.
- Консервація земель як інструмент виведення з обігу територій, непридатних для використання через мінне забруднення.

5. Методологія оцінки нерухомості та земель

- Специфіка масової оцінки земель для цілей оподаткування в регіонах з різним ступенем віддаленості від лінії фронту.
- Вплив воєнних ризиків на ринкову вартість об'єктів нерухомості та земельних ділянок: розробка коригуючих коефіцієнтів.
- Моделювання інвестиційної привабливості територій у процесі післявоєнної відбудови.

Додаткові теми

1. Роль земельних ресурсів в якості екологічної ситуації окремих регіонів України та світу. Біогеоценотичні та глобальні екологічні функції земельних ресурсів.
2. Регіональні та глобальні проблеми використання земельного фонду. Чинники, що лімітують ефективне використання земельного фонду в окремих регіонах.
3. Роль земельних ресурсів у забезпеченні населення нашої планети продуктами харчування: сучасний стан і перспективи. Проблеми розширення площ орнопридатних земель та його вплив на екологічну ситуацію.
4. Динаміка структури земельних ресурсів України за період незалежності. Вплив процесів роздержавлення земель на екологічну ситуацію та виробництво продуктів харчування, сировини для промисловості. Напрямки виходу з економічної кризи.
5. Сучасний стан зрошуваних земель в Україні, перспективи їхнього використання у зв'язку із процесом глобального потепління. Заходи щодо оптимізації їхнього використання та запровадження новітніх технологій.
6. Сучасний стан використання осушених земель в Україні. Вплив процесу осушення земель на екологічну ситуацію в регіоні. Заходи оптимізації використання осушених земель.
7. Ринок землі в Україні: сучасний стан та перспективи залучення до його функціонування сільськогосподарських земель. Переваги та недоліки.
8. Інвестиційна привабливість земельних ділянок: показники, стратегія підвищення показника привабливості земель. Екологічні чинники, що обумовлюють привабливість земельних ділянок.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. НАЦІОНАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА ГЕОПРОСТОРОВИХ ДАНИХ: Навчальний посібник, електронна версія / *Даценко Л.М., Тітова С.В., Дубницька М.В.* Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2026, 306 с. (Ум. др. арк.17.97) Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/13WRTBXuSnR8Mndym9Bq0xaCabo2xFSyU/view>
2. Тітова С.В., Даценко Л.М., Дубницька М.В., Боднар С.П. Кадастр. Навчальний посібник - Київ, 2022 рік - с.263 <https://drive.google.com/file/d/1NXpbkJ9tMFyOT9r6C5QrtwNSVNZddbtF/view>
3. Міхно О.Г., Патракеєв І.М. Прикладні геоінформаційні системи: навчальний посібник. К.2020, 98 с. <https://drive.google.com/file/d/1r8aEOAr3ku8uACuFX-M8IvCuJKIKYkPB/view>
4. Даценко Л.М., Тітова С.В., Дубницька М.В. Навчальний посібник «Просторове планування та організація розвитку територій»: електронна версія / Даценко Л.М., Тітова С.В., Дубницька М.В. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2025., 212 с. https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2026/01/daczenko-l_titova-s.-navch_pos_prostorove-planuvannya.pdf
5. Дорош О. С. Управління земельними ресурсами на регіональному рівні. – К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2004 – 142 с.
6. Козьмук П. Ф., Беспалько Р. І. Державний земельний кадастр: Навч. посіб. – Ч. 3. – Чернівці: Рута, 2002. – 42 с.
7. Теоретичні основи державного земельного кадастру: Навч. посібник / М. Г. Ступень, Р. Й. Гулько, О. Я. Микула та ін.; За заг. ред. М. Г. Ступеня. – Л.: Новий Світ-2000, 2003. – 336 с.
8. Третяк А. М. Земельний кадастр ХХІ століття: Зарубіжні і вітчизняні погляди на розвиток земельного кадастру. – К.: ПВКП “Укртиппроєкт”, 1999. – 164 с.
9. Третяк А. М. Земельні ресурси України та їх використання: Посібник / А. М. Третяк, Д. І. Бабміндра. – К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2003. – 143 с.
10. Третяк А. М., Дорош О. С. Управління земельними ресурсами: Навч. посіб. – К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2006. – 462 с 14.
11. Черняга П., Лагоднюк О., Поладич М. Прибудинкові території: проблеми та шляхи їх вирішення // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва. – Зб.наук.праць. Львів, Ліга-Прес, 2005.- С. 357-361.
12. Черняга П., Мельничук О., Німкович Р. «Землеустрій як засіб збалансованого розвитку території» // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва. – Львів, 2007 (І Вип.). – с. 244-248
13. Черняга П.Г., Корнілов Л.В., Мельничук О.Ю. Ще раз про землеустрій // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва: зб. наук. праць. – Львів: 2005. – С.336-345.
14. Черняга П.Г., Мельничук О.Ю. Землеустрій і кадастр як інструмент

управління земельними ресурсами // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва: зб. наук. праць. – Львів: 2006. вип.2(12) – С.65-67.

15. Черняга П.Г., Янчук Р.М., Третяк К.Р. Організаційні та технологічні недоліки графічної частини АСВДЗКУ // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва: зб. наук. праць. – Львів: 2006. вип.2(12) – С.68-70.

Додаткова:

16. Закон України „Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень”, №1952-IV від 01.07.2004 р.
17. Закон України Про національну інфраструктуру геопросторових даних: прийнятий 13 квіт. 2020 року № 554- IX// Відомості Верховної Ради України. – 2020. – № 37. – Ст. 277.
18. Закон України від 20.04.00 №1699-III «Про планування і забудову територій».
19. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-III. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-143>.
20. Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України. ДК 014-97. Том 1 // К.: Держстандарт України, 1997. – 383 с.
21. Методика формування спроможних територіальних громад, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 08.04.2015 № 214. Електронний ресурс, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF#Text>
22. Методичні рекомендації щодо розроблення комплексних планів просторового розвитку території територіальної громади та інших видів містобудівної документації на місцевому рівні (перша редакція). Електронний ресурс, режим доступу: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2021/11/metodychni_rekomendacii.pdf
23. Порядок проведення інвентаризації земель та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 476. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2019-%D0%BF#Text>
24. Про затвердження Порядку функціонування національної інфраструктури геопросторових даних: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 трав. 2021 р. № 532. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/532-2021-п#Text>
25. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 р. № 858-IV. Дата оновлення: 01.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>.
26. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII. Дата оновлення: 08.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>.
27. Цілі сталого розвитку. Електронний ресурс, режим доступу: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals.html>

Теми рефератів

1. Законодавче регулювання формування та розвитку ринку земель в Україні.
2. Ринок земель.
3. Законодавче та нормативно-методичне забезпечення грошової оцінки земельних ділянок.
4. Методичні основи нормативної грошової оцінки земель.
5. Інвентаризація земель та організація територій.
6. Викуп земельних ділянок для суспільних потреб.
7. Історія виникнення та розвитку поняття „право держави на примусове відчуження приватної власності”.
8. Проблеми та перспективи розвитку механізмів викупу і примусового відчуження земельних ділянок в Україні.
9. Окреслити коло об’єктів ринку земель та коло суб’єктів ринку земель.
10. Склад інфраструктури ринку земель.
11. Організація ринку земель.
12. Регулювання ринку земель в Україні.
13. Форми проведення земельних торгів.
14. Вимоги до формування земельних бірж.
15. Вимоги до ведення аукціонної діяльності з продажу земель.
16. Підготовка земельних ділянок до продажу на земельних торгах.
17. Мета проведення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення.
18. Значення рентного доходу в оцінці земель.
19. Методика проведення нормативної грошової оцінки з використанням диференціальної ренти.
20. Використання бонітування ґрунтів при розрахунку нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення.
21. Капіталізація рентного доходу в оцінці земель населених пунктів.
22. Коефіцієнт функціонального використання земельної ділянки.
23. Склад коефіцієнту, який визначає місцеположення земельної ділянки.
24. Основа грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення за межами населених пунктів.
25. Інформаційна база грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення за межами населених пунктів.
26. Види земельної ренти та її різновиди.
27. Нормативне забезпечення експертної грошової оцінки земельних ділянок.
28. Методи проведення експертної оцінки земельних ділянок та особливості їх застосування.
29. Склад та зміст звіту з експертної грошової оцінки земельної ділянки.